

Forårstur på Hammeren. Søndag den 26.4.2015 kl. 14.

Ca. 70 var mødt op.

Det er imponerende, så meget Niels-Jørn Jensen i sin fritid har fundet, fundet ud af, samlet og afdækket i de 4 år han har boet på Hammerfyret med sin familie. Først og fremmest har Niels-Jørn sat sig grundigt ind i fyrvæsenets historie og i 2. Verdenskrig og samlet en mængde oplysninger, bygningstegninger og billeder om forholdene på Hammeren. Og så har han rundt om på Hammerknuden fundet og afdækket en mængde bygningsanlæg fra fyrvæsenet og fra den tyske og russiske besættelse af Bornholm.

Noget af al den righoldige historie viste og fortalte Niels-Jørn med et væld af billeder og tegninger for de over 70 deltagere på Foreningen Bornholms forårstur til Hammeren søndag den 26. april – en dejlig lun solskinsdag mellem flere dage med gråt, blæsende, koldt og vådt vejr.

Turen gik først rundt til resterne af anlæg fra fyrvæsenets tid. Mange af dem har været totalt gemt af høje krat, så næsten ingen kendte til dem. Men Niels-Jørn har fået skovet og ryddet ruinerne, så man i dag kan se pladsen for det første kulfyrede fyr fra 1802, personalets boliger og haverne med de flotte etagebyggede stenmure og de mange års andre tekniske anlæg. Vi fik fortalt historien om, hvordan fyrtårnet fra 1872 ikke blev bygget af mursten som planlagt men i granit, udhugget fra det stenbrud, der nu er kendt som Krystalsøen. Også, at personalet skulle passe fyret døgnet rundt og samtidig registrere de mange tusinder forbisejlende skibe, holde kontakt med dem via flag-signaler, sørge for opdaterede meldinger om vind, vejr og is, og fra den allerførste trådløse radio i 1921 melde det hele til Børsen i København og derfra rundt til hele verden.

Efter en kaffepause gik turen rundt til resterne af de tyske og russiske anlæg fra 1940-46: Et vidt forgrenet system af russiske skyttegrave på kanten ud mod havet, de mange tyske radarstationer til at opdage både fly og skibe, så meldingerne kunne sendes til Tyskland, fundamentet af den store tyske mandskabsbarak og til sidst mindstenen over den russiske premierløjtnant Nicolai Erastov, der døde få dage efter ankomsten til Bornholm i maj 1945. Det er stadig ikke opklaret, hvordan han døde: Af sygdom efter fem års krig eller henrettet af sine egne på grund af overfald på bornholmere.

Hammerknuden gemmer på mange hundrede års spændende historier. Niels-Jørn viste og fortalte, så alle fik en god og fornøjelig oplevelse og de fleste lærte en masse nyt.

Svend Kramp